

KOMMUNALE LÅNEGARANTIER

Sag om vederlagsfrie lånegarantier til to fjernvarmeselskaber skal ikke til Højesteret og er dermed endelig – er jeres praksis i overensstemmelse med dommens resultat?

Den 25. januar 2016 fastslog Vestre Landsret, at Sønderborg Kommunes vedlagsfrie lånegarantier til to fjernvarmeselskaber udgjorde ulovlig statsstøtte. Det betyder, at kommunen har pligt til at opkræve garantiprovision, som udgør mere end 70 mio. kr. i garanti-perioden. Horten bistod Sønderborg Kommune i sagen.

De to fjernvarmeselskaber ansøgte efterfølgende Procesbevillingsnævnet om 3. instansbevilling med henblik på at få sagen prøvet ved Højesteret. I slutningen af juni besluttede nævnet at afslå ansøgningen. Dermed er sagen endeligt afgjort, og landsrettens konklusion er det sidste punktum i spørgsmålet om, hvorvidt vederlagsfrie garantier er ulovlig statsstøtte.

Horten bistår i øjeblikket flere kommuner med en juridisk kvalitetssikring af deres lånegarantier. Det er vores erfaring, at

der er kommuner, som ikke har haft fokus på statsstøttereglerne og garantiprovision, når der stilles garantier for lån. Derfor bør kommuner overveje, om deres praksis er i overensstemmelse med dommens resultat.

SAGENS BETYDNING FOR KOMMUNERNES PRAKSIS OM GARANTISTILLELSE

Vestre Landsrets dom betyder, at kommuner, der yder garantier, som udgangspunkt skal opkræve en markedsrettet garantiprovision. Sker det ikke, så kan den manglende provision udgøre ulovlig statsstøtte til selskabet. Dette gælder på fjernvarmeområdet, men også på en lang række andre områder, hvor der er kommunal praksis for at stille garantier for lån. Ulovlig statsstøtte risikerer man at skulle tilbagebetale til statskassen. Dermed kommer støttebeløbet hverken kommunen eller selskabet til gode. Det

beløb, man risikerer at skulle betale til statskassen, stiger, jo længere støtteordningen pågår.

I henhold til konkurrencereglerne er støtte, som ydes ved hjælp af offentlige midler under enhver tænkelig form, herunder garantier, ulovlig statsstøtte, hvis støtten fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder. Hvis en garanti ikke giver virksomheden, der stilles garanti for, en fordel, skal den ikke betragtes som statsstøtte. Der er ikke tale om statsstøtte, når en garanti stilles til rådighed på betingelser, som ville være acceptable for en privat investor, der opererer under markedsøkonomiske forhold. Dette kaldes "det markedsøkonomiske investorprincip".

Markedsprisen for garantistillelsen giver ofte anledning til spørgsmål, når den skal fastsættes for en konkret lånegaranti. En gennemgang af den kommunale praksis viser ofte, at kommunen bør opkræve højere garantiprovision, end den gør. Da

garantierne ofte er stillet for anlægslån i millionklassen, vil (korrekt beregnet) garantiprovision også udgøre et anseeligt millionbeløb i lånets løbetid.

KORT OM SØNDERBORG KOMMUNES SAG

I den konkrete sag havde Sønderborg Kommune i 2010 stillet vederlagsfrie lånegarantier for fjernvarmeselskabernes investeringer til realisering af kommunens varmeplan. Investeringerne omfattede blandt andet etablering af geotermianlæg med tilhørende flisanlæg og transmissionsledning. I 2012 blev Sønderborg Kommune opmærksom på, at de vederlagsfrie lånegarantier kunne være problematiske. Den 10. oktober

2012 besluttede kommunen at opkræve en løbende provision af eksisterende og nye garantier med start fra 2013 samt at opkræve stiftelsesprovision for alle nye garantier.

De to fjernvarmeselskaber stævnedes Sønderborg Kommune med påstand om, at kommunen skulle anerkende, at kommunen var uberettiget til at opkræve provision af lånegarantier bevilget fjernvarmeselskaberne før den 10. oktober 2012. De to fjernvarmeselskaber fik medhold i den påstand ved Retten i Sønderborg. Sønderborg Kommune indbragte derefter sagen for landsretten og gentog her sin påstand om frifindelse.

Landsretten gav Sønderborg Kommune medhold i den påstand. Landsretten fandt, at Sønderborg Kommunes afgørelser om at stille vederlagsfrie garantier var ugyldige, fordi det udgjorde ulovlig statsstøtte. På den baggrund konkluderede landsretten, at Sønderborg Kommune var berettiget til senere at beslutte, at der skulle opkræves provision for garantistillelserne ■

VURDERINGEN AF KOMMUNALE LÅNEGARANTIER – 3 GODE RÅD

- Skab overblik over kommunens praksis for garantistillelse ved en samlet registrering af lån, kommunen har stillet lånegaranti for fordelt på aktivitetsområder.
- Sørg for at undersøge, hvilken regulering de områder, der stilles garantier for, er underlagt. For kommunal garantistillelse kan der både være kommunalretlige regler, sektorregulering og statsstøttereglerne, som har betydning for, om og hvordan der kan stilles garanti.
- Husk de forvaltningsretlige regler ved ændringer af kommunale lånegarantier. Det er en forvaltningsretlig afgørelse, når en offentlig myndighed træffer en ensidig beslutning om, hvad der er eller skal være gældende for en borger eller en virksomhed. Når en kommune træffer en afgørelse skal det ske i overensstemmelse med de almindelige sagsbehandlingskrav i afgørelsessager.

Andreas Christensen
Advokat
ac@horten.dk

Marie Løvbjerg
Advokat
mal@horten.dk